Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я
М И Н И С Т Ъ Р Н А Е Л Е К Т Р О Н Н О Т О У П Р А В Л Е Н И Е

Проект!

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Д О К Л А Д

от Александър Йоловски – министър на електронното управление

Относно: *Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за определяне на реда, начина, сроковете и обхвата на подлежащата на публикуване информация от Системата за електронни бюджетни разплащания (Приета с Постановление № 299 на Министерския съвет 2016 г., обн., ДВ, бр. 92 от 2016 г., изм., бр. 103 от 2017 г., в сила от 1.01.2018 г.)*

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

На основание на чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация предлагам на Вашето внимание проект на Постановление на Министерския съвет (ПМС) за изменение и допълнение на Наредбата за определяне на реда, начина, сроковете и обхвата на подлежащата на публикуване информация от Системата за електронни бюджетни разплащания (Приета с Постановление № 299 на Министерския съвет 2016 г., обн., ДВ, бр. 92 от 2016 г., изм., бр. 103 от 2017 г., в сила от 1.01.2018 г.).

Причини за приемането на акта

Принципът за прозрачност е залегнал в законодателството на Европейския съюз, с който се цели изграждане на доверие в процесите, които засягат гражданите, като им

се дава възможност да разбират и ако е необходимо, да оспорват тези процеси. Законът за публичните финанси прогласява прозрачността като основен свой принцип. Законът за достъп до обществена информация (ЗДОИ), от своя страна, определя коя информация е обществена и какъв е редът за нейното публикуване, вкл. в машинночетим формат. Едни от основните принципи при осъществяване на правото на достъп до обществена информация са откритост, достоверност и пълнота на информацията; осигуряване на еднакви условия за достъп до нея; гарантиране на сигурността на обществото и държавата.

Системата за електронни бюджетни разплащания (СЕБРА) е система за наблюдение на инициираните плащания от включените в нея юридически лица и за управление на плащанията в рамките на предварително зададени лимити. Тя е централна за отчитането на разходите в публичния сектор и като такава предизвиква висок обществен интерес.

Чл. 157 от Закона за публичните финанси (ЗПФ) предвижда, че редът, начинът, сроковете и обхвата на подлежащата на публикуване информация от СЕБРА се определят с акт на Министерския съвет. В изпълнение на цитираната правна норма е приета и към настоящия момент действа Наредба за реда, начина, сроковете и обхвата на подлежащата на публикуване информация от Системата за електронни бюджетни разплащания (приета с ПМС № 299 от 14.11.2016 г., обн., ДВ, бр. 92 от 22.11.2016 г., изм., бр. 103 от 28.12.2017 г., в сила от 1.01.2018 г.), по-нататък „Наредбата“.

Съгласно Наредбата данни от нея се публикуват единствено на агрегирано ниво, като видимостта върху публичните разходи се осъществява само частично чрез тези справки и чрез регистъра на обществените поръчки. Като сериозен минус на сега действащите правила се отчита и факта, че в агрегираната информация отсъстват данни за получателите на плащанията. Тази информация представлява сериозен интерес и подлежи на автоматизиран анализ, чрез който да бъдат откривани дисбаланси, неестествени предпочитания, прикрити от публичността на обществените поръчки разходи (чрез поръчки под праговете, рамкови договори и други механизми) и други негативни практики.

По своята същност данните за плащанията, извършени чрез СЕБРА, представляват отворени данни по смисъла на Закона за достъп до обществена информация, поради което същите е необходимо да се публикуват и на Портала за отворени данни (ПОД), поддържан от министъра на електронното управление.

Данните, съдържащи се в СЕБРА за плащания, извършени до 1 юли 2022 г., бяха публикувани на ПОД в изпълнение на РМС № 406/2022 г., което обаче не съдържа

условия и ред за публикуването им. Наредбата също не регламентира реда за публикуване на данни от СЕБРА на ПОД, компетентните за това институции и срокове, видовете данни за публикуване, премахване на записи със защитена информация.

Предвид гореизложеното, с оглед преодоляване на цитираните слабости, попълване на установената нормативна празнота (чрез разширяване обхвата на Наредбата), както и с цел осигуряване на пълна прозрачност по отношение на извършените плащания през СЕБРА за преодоляване на ниското ниво на обществено доверие към тяхното разходване, се предлага да се приеме Постановление на Министерския съвет (ПМС), чрез което да се измени и допълни Наредбата.

Проектът на ПМС е съобразен с чл. 157 от ЗПФ. Съществуващата законова делегация в чл. 157 от ЗПФ дава възможност чрез Наредбата за определяне на реда, начина, сроковете и обхвата на подлежащата на публикуване информация от Системата за електронни бюджетни разплащания, публикуването на определения набор от данни на ПОД да се извършва законосъобразно, публично и прозрачно по ред, установен в нормативен акт.

С проекта на ПМС се предлага на ПОД, поддържан от министъра на електронното управление, на всяко календарно тримесечие да се публикува списък с извършените индивидуални плащания с кодове от 10 до 90, инициирани с бюджети средства и финализирани в СЕБРА, на стойност равна или превишаваща 5000 (пет хиляди) лв. От тези данни са изключени плащанията за заплати и осигуровки, и други плащания към физически лица с кодове до 10.

Изрично са посочени данните, които ще се публикуват (чл. 12, ал. 1), като е предвидена анонимизация с оглед осигуряване на защитата на лични данни.

С проекта на ПМС са регламентирани и данните за плащания чрез СЕБРА, които не подлежат на публикуване (чл. 12, ал. 3 и 4) - такива, извършени от определени държавни институции (Държавна агенция „Национална сигурност, Държавна агенция „Разузнаване“, Държавна агенция „Технически операции“ и Националната служба за охрана, Националната агенция за приходите и Агенция „Митници“ - за данните, представляващи данъчна и осигурителна информация по смисъла на чл. 72 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс), а също така и данни за плащания, които съдържат класифицирана информация или друга защитена или конфиденциална информация съгласно българското законодателство и международни договори, по които българската държава е страна. В тази връзка СЕБРА ще предоставя възможност инициаторът на плащането да го отбелязва като неподлежащо на публикуване.

Разписана е процедурата, по която ще се осъществява публикуването на данните на ПОД като ясно са регламентирани правата и задълженията на Министерството на електронното управление (МЕУ), Министерството на финансите (МФ) и оператора на платежна система с окончателност на сетълмента по чл. 154, ал. 8 от Закона за публичните финанси. Публикуването ще се осъществява от определени със заповед на министъра на електронното управление служители от МЕУ, като те ще получават от оператора на платежна система актуални данни за съответното тримесечие с необходимото анонимизиране. За целите на публикуването МФ ще предоставя на оператора на платежната система необходимите технически параметри - списъци с кодове, идентификатори и сметки.

С оглед публикуването на ПОД на информация за плащания, извършени в периода от 1 юли 2022 г. до 31 декември 2023 г., в Преходните и заключителни разпоредби е предвиден специален ред. Данните, съдържащи се в СЕБРА за плащания, извършени до 1 юли 2022 г., бяха публикувани на ПОД в изпълнение на РМС № 406/2022 г. В проекта на ПМС е посочено, че данните за плащания, извършени в периода от 1 юли 2022 г. до 31 декември 2023 г., ще се предоставят от оператора на платежна система на МЕУ в криптиран вид, като министерството ще ги декриптира и ще извърши необходимото анонимизиране на лични данни преди публикуването им на ПОД. Създава се задължение за първостепенни разпоредители с бюджет в преходния период да предоставят на МЕУ списъци с номерата на документите за плащанията, които съдържат или са свързани с информация, която не подлежи на публикуване в срок до 30 дни от влизане на наредбата в сила.

Цели, които се поставят с предложения акт

С проекта на ПМС се цели попълване на установената нормативна празнота, чрез разширяване обхвата на Наредбата, изразяващо се в изменения и допълнения, свързани с видовете данни, подлежащи на публикуване на ПОД, задължените лица, процедурите и сроковете за изпълнение.

Проектът има за цел, също така, осигуряване на пълна прозрачност по отношение на извършените плащания през СЕБРА за преодоляване на ниското ниво на обществено доверие към тяхното разходване.

Осигуряването на прозрачност е в пряка връзка с изграждането на доверие в обществото по отношение на законосъобразното разходване на публичните финанси. Създаването на нормативна уредба за огласяване на данни от публичния сектор на ПОД

ще е конкретна стъпка по прилагане на принципите за прозрачност, залегнали в редица актове на Европейския съюз, както и дефинирания принцип в чл. 20, ал. 7 от ЗПФ.

Обществената значимост на тази дейност е свързана и със задължението на възложителите на обществени поръчки да осигурят ефективно и ефикасно разходване на бюджетните средства при спазване на принципите на публичност, прозрачност, конкурентост и равнопоставеност на заинтересованите страни.

Постигането на заложената цел, чрез разширяване обхвата на подзаконов акт, в отговор на повишения обществен интерес към разпоредителите с бюджет, осигурява трайна нормативна уредба на важните за ефективното функциониране на публичните финанси въпроси, между които са законността и публичността.

С предложения проект на ПМС се изпълнява и мярка МИВ-20.2.1 „Публикуване на информация за плащанията на включените в СЕБРА публични предприятия“ от Програмата за управление на Република България юни 2023 г. - декември 2024 г. (чл. 12, ал. 7 от проекта).

Финансови и други средства за прилагането на акта

Проект на ПМС не води до въздействие върху държавния бюджет, поради което прилагам финансова обосновка, съгласно чл. 35, ал. 1, т. 4, б. „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Очаквани резултати от прилагането на акта

Прилагането на проекта на ПМС ще допринесе за спазване на изискванията за отваряне на данните, които попадат в обхвата на ЗДОИ, като чрез него ще се регламентират с нормативен акт данните от СЕБРА, които ще се публикуват, като и процедурните правила за публикуването им на ПОД, с цел постигане на яснота по отношение на взаимодействието между отговорните институции.

Като резултат от прилагането на акта ще се повиши прозрачността по отношение на публичните финанси, а също така и доверието в публичните институции и ще се създадат условия за противодействие на корупцията и злоупотребата с власт.

Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз

С проекта на ПМС не се въвеждат норми на европейското право, поради което към материалите не се налага да бъде изготвяна справка за съответствие с европейското право.

Информация за проведените обществени консултации, както и мотиви за по-кратък срок за провеждането им

По проекта на ПМС са проведени обществени консултации съгласно чл. 26, ал. 3 и 4 от Закона за нормативните актове, като докладът (мотивите), проектът на постановление, частичната предварителна оценка на въздействието и становището на дирекция „Модернизация на администрацията“ в Министерския съвет по частичната предварителна оценка на въздействието са публикувани на интернет страницата на МЕУ и на Портала за обществени консултации, със срок за предложения и становища 30 дни.

В изпълнение на чл. 26, ал. 5 от Закона за нормативните актове справката за отразяване на постъпилите предложения и становища от обществената консултация, заедно с обосновка за неприетите предложения е публикувана на интернет страницата на МЕУ и на Портала за обществени консултации.

Документите по проекта на ПМС са съгласувани по реда на чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация. Направените бележки и предложения са отразени. Приложена е справка за отразяване на постъпилите становища.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

Предвид гореизложеното и на основание чл. 8, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация предлагам Министерският съвет да разгледа и приеме проекта на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за определяне на реда, начина, сроковете и обхвата на подлежащата на публикуване информация от Системата за електронни бюджетни разплащания (Приета с Постановление № 299 на Министерския съвет 2016 г., обн., ДВ, бр. 92 от 2016 г., изм., бр. 103 от 2017 г., в сила от 1.01.2018 г.).

С уважение,

АЛЕКСАНДЪР ЙОЛОВСКИ
Министър на електронното управление